

Nr 2*Utlåtande i anledning av verkställd granskning av militieombudsmannens ämbetsförvaltning.*

För den enligt § 42 mom. 2 riksdagsordningen lagutskott åliggande granskningen av militieombudsmannens ämbetsförvaltning har båda kamrarna till lagutskott hänvisat militieombudsmannens vid innevarande riksdag avgivna berättelse angående militieombudsmansämbetets förvaltning under år 1964.

Första lagutskottet, som verkställt granskningen, har för ifrågakarande ändamål från militieombudsmansexpeditionen mottagit dels de diariumer, vilka år 1964 förts i nämnda expedition, dels protokoll över militieombudsmannens inspektioner under året, dels ock expeditionens registratur för samma år. Därjämte har på särskild begäran handlingarna rörande vissa av militieombudsmannen handlagda ärenden hållits utskottet till handa.

Över den numera fullbordade granskningen får utskottet härmed avgiva utlåtande.

I ämbetsberättelsen meddelas till en början att militieombudsmannen Hugo Henkow åtnjutit semester under tiden den 31 mars—den 3 april, den 13—den 15 maj, den 20 juli—den 21 augusti samt den 3—den 6 oktober 1964. Jämlikt 24 § första stycket i instruktionen för riksdagens ombudsmän har militieombudsmansämbetet under ifrågakarande tid föreståtts av den för Henkow utsedde ställföreträdaren, hovrättsrådet Gunnar Thyresson. Med stöd av bestämmelserna i 24 § andra stycket i instruktionen har militieombudsmannen, enär arbetets behöriga gång det krävt, åt Thyresson uppdragit att under tiden den 20 januari—den 21 mars, den 4—den 6 maj, den 9—den 12 juni, den 7 oktober—den 28 november samt den 22 december 1964 handlägga vissa till honom överlämnade ärenden.

Inspektionsresor har av militieombudsmannen företagits till Skaraborgs, Norrbottens, Göteborgs och Bohus samt Malmöhus län, varjämte han för inspektion besökt vissa militära enheter i Stockholm med omnejd. Under tid då militieombudsmannen åtnjutit ledighet har Thyresson företagit en inspektionsresa till Kronobergs och Kalmar län.

Vid inspektionerna av truppförband och andra militära enheter har uppmärksamhet särskilt ägnats rättsvården därstädes, expeditionstjänsten, beskaftenheten och vården av byggnader med tillhörande anordningar och deras lämplighet för avsett ändamål, förläggningsförhållanden, mathållning, sjukvård, personalvårdsverksamhet, vården av intendentur- och tygmateriel,

anordningar i samband med förekommande verkstadsdrift samt planläggningen av verkskydd. Besök har avlagts i militärhäktena vid förbanden. Granskningen av de judiciella handlingarna har omfattat disciplinmålsprotokoll, tillrättavisningsförteckningar och andra handlingar som har avseende å den militära straff- och processlagstiftningen samt därtill anknyttande föreskrifter. Vid besök å militärsjukhusen har sjukredovisningshandlingarna granskats. Granskning har vid inspektionerna tillika skett av handlingar rörande upphandling och redovisning av materiel av olika slag ävensom av räkenskaper för marketenterier, varjämte förskottsmedel inventerats, kontroll företagits angående bevakning av utestående fordringar och införselräkenskaper granskats. Vidare har å mobiliseringsavdelningar och inskrivningsexpeditioner granskats där förvarade personalredovisnings- och mobiliseringshandlingar.

Besöken hos domstolar och åklagarmyndigheter har avsett inspektion av handläggningen av militära mål. Därvid har bland annat undersökts i vad mån kravet på skyndsamhet vid behandling av målen beaktats.

Vid inspektionerna har militieombudsmannen i regel biträttats av byråcheferna vid militieombudsmansexpeditionen. Därjämte har vid inspektionerna anlåtats en intendentur- och en tygsakkunnig officer samt för granskning av personalredovisnings- och mobiliseringshandlingar en härutinnan sakkunnig officer.

Över de under år 1964 handlagda ärendena lämnas i ämbetsberättelsen följande översikt:

»På sätt militieombudsmannens ämbetsberättelse till 1964 års riksdag utvisar kvarstod vid början av år 1964 från år 1963 balanserade ärenden till ett antal av	148
Under år 1964 har tillkommit ärenden till följande antal:	
enligt allmänna diariet	614
enligt hemliga diariet därutöver	60
Sammanlagda antalet ärenden, som förelegat under år 1964, har alltså utgjort	822
De ärenden, som tillkommit under år 1964, har utgjorts av:	
ärenden inkomna från myndighet	17
ärenden uppkomna genom klagomål eller andra framställningar från enskilda	89
ärenden uppkomna vid inspektioner eller eljest i samband med militieombudsmannen åliggande granskning	556
ärenden berörande militieombudsmansämbetets organisation och förvaltning m. m.	12
	<hr/> Summa 674

Av de från år 1963 balanserade 148 ärendena hade 7 ärenden inkommit från myndighet, 55 ärenden uppkommit genom klagomål eller andra framställningar från enskilda samt 85 ärenden uppkommit vid inspektioner eller eljest i samband med militieombudsmannen åliggande granskning. Ett ärende tillhörde gruppen 'militieombudsmansämbetets organisation och förvaltning m. m.'.

Till behandling under år 1964 har alltså förelegat 24 ärenden som inkommit från myndighet, 144 ärenden som uppkommit genom klagomål eller andra framställningar från enskilda, 641 ärenden som uppkommit vid inspektioner eller eljest i samband med militieombudsmannen åliggande granskning samt 13 ärenden berörande militieombudsmansämbetets organisation och förvaltning m. m., tillhoppa 822 ärenden.

Av dessa 822 ärenden har

till annan myndighet överlämnats	2
utan åtgärd avskrivits	9
på grund av återkallelse avskrivits	2
efter vederbörandes hörande eller eljest verkställd utredning avskrivits	182
på grund av att klagande erhållit gottgörelse eller rättelse eljest vunnits blivit avskrivna	181
föranlett åtal (varav 2 icke avslutats)	7
föranlett åtgärd för disciplinär bestraffning	0
föranlett erinran om begånget fel eller annat påpekande	180
föranlett framställning till Konungen eller annan myndighet (varav 4 icke avslutats)	7
föranlett yttrande till Konungen eller annan myndighet	5
föranlett annan åtgärd	135

och var vid 1964 års utgång

under utredning	91
på prövning beroende (förutom ovannämnda 2 + 4 icke avslutade ärenden)	21

Summa 822

Av hela antalet under år 1964 till behandling föreliggande ärenden (822) har sålunda under året slutbehandlats 704 och till år 1965 balanserats 118.

Av åtalen, avseende sammanlagt nio personer,

var vid 1964 års början ännu icke slutligt avgjorda	5
tillkom under år 1964	4

Summa 9

Av dessa åtal

blev under år 1964 slutligt avgjorda	6
var vid 1964 års utgång ännu icke slutligt avgjorda	3
	9»

I ämbetsberättelsen, vilken är den femtionde under ämbetets historia, har lämnats en översikt över utvecklingen av arbetsbördan under åren 1915—1964.

Förutom nämnda översikt och en sammanställning över ärenden, uppkomna genom klagomål eller andra framställningar från enskilda, upptager ämbetsberättelsen såsom bilagor:

redogörelse för åtal,

redogörelse för vissa ärenden, som icke föranlett åtal eller åtgärd för disciplinär bestraffning, samt

redogörelse för framställningar till Konungen.

I redogörelsen för vissa ärenden, som icke föranlett åtal eller åtgärd för disciplinär bestraffning, har i huvudsak medtagits sådana ärenden vilka på grund av de däri föreliggande spörsmålen ansetts ha intresse utöver de enskilda fallen.

Det sakregister, som var fogat vid den till 1964 års riksdag avgivna ämbetsberättelsen, har nu utökats till att avse jämväl de ärenden för vilka redogjorts i innevarande års berättelse.

Utskottet. Vid den granskning av militieombudsmannens ämbetsförvaltning, som utskottet grundlagsenligt förehaft, har icke någon anledning till anmärkning förekommit, vilket utskottet härmed för riksdagen anmäler.

Stockholm den 4 februari 1965

På första lagutskottets vägnar:

INGRID GÄRDE WIDEMAR

Vid detta ärendes behandling har närvarit

från första kammaren: herrar Ahlkvist, Erik Svedberg, Ernulf, Arvidson, fröken Mattson, herrar Hjorth, Ferdinand Nilsson och Schött;

från andra kammaren: fru Gärde Widemar, fru Johansson, herrar Östrand, Ekström i Björkvik, Svensson i Vä, fru Kristensson, fru Löfqvist och herr Gustafsson i Borås.